

Управління фінансовою підсистемою організації

Оксана Кириченко

*доцент кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
ORCID: 0000-0001-5244-8323*

Влада Федоріненко

*студентка групи МЕН/ЛОГ- 18д,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна*

Структуру управління фінансовою підсистемою можна охарактеризувати як упорядковану сукупність взаємозв'язаних елементів системи, що визначає поділ праці та службових зв'язків між структурними підрозділами і працівниками апарату управління з підготовки, прийняття та реалізації управлінських рішень у фінансовій підсистемі.

Організація буде ідеальною, якщо чітко розподілити права й обов'язки на всіх рівнях управління фінансовою підсистемою, детально регламентувати завдання структурних підрозділів і завдання конкретних працівників [1]. Постає питання про рівень нормативно-правової бази підприємства, регламентацій, посадових інструкцій, інших документів та рівень кваліфікації працівників, які керуються у своїй роботі інтересами справи.

Вибір організаційних рішень адміністрації залежить від стану на підприємстві та у зовнішньому середовищі, від рівня стратегічного уявлення менеджерів тощо.

Схема організаційного управління фінансового менеджменту являє собою взаємозв'язану низку внутрішніх структурних служб і підрозділів фірми, які забезпечують розробку і прийняття управлінських рішень з окремих напрямів його фінансової діяльності і несуть відповідальність за результати цих рішень.

Принципи організаційного забезпечення фінансового менеджменту як однієї зі складових загальної організаційної схеми управління підприємством визначають їх побудову як за ієрархічною, так і за функціональною ознаками.

За ієрархічною ознакою організаційні структури фінансового управління підприємством можуть бути дво- чи трирівневими [2]. Перший рівень-це фінансові служби управління підприємством у цілому, другий-його структурні одиниці (відділи, служби, цехи), третій-підрозділи (дільниці, бригади).

За функціональною ознакою фінансові служби управління підприємством також поділяються за функціями фінансового управління: фінансовий аналіз, фінансове планування, фінансове прогнозування, фінансовий облік, фінансовий моніторинг.

Тому, на наш погляд, до фінансової підсистеми управління повинні входити, наприклад, такі підсистеми: бухгалтерія, відділ планування та прогнозування, фінансово-аналітичний відділ.

Функціональна будова центрів управління фінансовою діяльністю може суттєво відрізнятись на підприємствах різних масштабів.

Враховуючи те, що на підприємстві є різні підрозділи, кожен з яких виконує певні функції та інформація з яких проходить через різні стадії обробки, в результаті чого потрапляє до відповідного відділу фінансової підсистеми [3]. Тому слід додати, що інформація, яка прямо або опосередковано потрапляє до фінансової підсистеми, може надходити з відділів: виробничого, бухгалтерського, відділу контролю, збуту, організації праці та її оплати тощо.

Формування інформації зазначених відділів як сукупної системи надасть змогу покращити якість роботи фінансової системи [4]. Відповідно кожен з елементів структури управління має бути пов'язаний один між одним передачею відповідної інформації з урахуванням її особливостей характеру та призначення.

Розглядаючи загальну структуру управління підприємства, слід відмітити, що для аналізу отриманих результатів та майбутньої успішної діяльності можна виділити підрозділ з управління.

Керуючись потребами господарюючого суб'єкта з удосконалення фінансової підсистеми в загальній структурі управління, зазначаємо про необхідність застосування методики здійснення фінансового аналізу як складового елемента, що відрізняється складом показників та надає можливість оцінити фінансові потреби для досягнення поточних та стратегічних цілей [5]. Крім того, слід виділити службу бухгалтерії як одну з головних складових фінансової підсистеми на підприємстві. Довкола цього питання відбуваються дискусії науковців та деяких практиків. Вивчаючи національний та зарубіжний досвід з організації управління фінансовою підсистемою в компаніях США і Західної Європи, вважаємо, що у структурі комплексу спеціалізованих фінансових служб обов'язковою частиною виступає бухгалтерія.

Це пов'язано з тим, що бухгалтерія є основним постачальником фінансової інформації, яка забезпечує основу фінансового менеджменту.

Раціональна організація служби фінансової підсистеми на підприємстві можлива за умови врахування таких передумов: особливості господарської діяльності підприємства, дотримання законодавства щодо прав та обов'язків працівників, в тому числі і фінансової служби, вивчення та дотримання правил нормативних внутрішніх документів підприємства, логічна побудова апарату управління та підлеглих на підприємстві, розподіл функціональних обов'язків між працівниками фінансового відділу.

Ефективність кожної управлінської системи, в тому числі і фінансової, значною мірою залежить від її інформаційного забезпечення.

Система інформаційного забезпечення (інформаційна система) фінансового менеджменту являє собою безперервний і цілеспрямований відбір відповідних інформаційних показників, які необхідні для здійснення аналізу, планування і підготовки ефективних управлінських рішень за всіма напрямками фінансової діяльності підприємства.

До основних класифікаційних складових інформаційного забезпечення фінансового менеджменту належать: звітні та оперативні дані, зокрема фінансова звітність, статистичні оперативні дані, нормативна та інструктивна інформація

всіх рівнів (державна, регіональна, галузева), планово-прогнозна інформація, довідково-аналітична інформація.

Конкретні показники системи інформаційного забезпечення формуються за рахунок внутрішніх і зовнішніх джерел інформації.

Прийняття ефективних рішень у галузі управління фінансовою діяльністю підприємства неможливе без даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Однією з традиційних форм фінансового управління є концепція управління окремими аспектами фінансової діяльності підприємства на основі “центрів відповідальності”, яка розроблена американським економістом Дж. Хікісом. Така концепція отримала широке практичне використання в управлінні формуванням власних фінансових ресурсів, грошовими потоками, інвестиціями та деякими іншими аспектами фінансової діяльності підприємства.

Центр відповідальності-структурний підрозділ підприємства, який повністю контролює ті чи інші аспекти фінансової діяльності, а його керівник самостійно приймає управлінські рішення в рамках цих аспектів і несе повну відповідальність за виконання доведених йому планових (нормативних) фінансових показників [5].

Основні етапи формування системи організаційного забезпечення фінансового управління на підставі центрів відповідальності можуть бути такими: дослідження особливостей функціонування окремих структурних, підрозділів з позиції їх впливу на окремі аспекти формування та використання фінансових ресурсів, визначення основних типів центрів відповідальності в розрізі структурних підрозділів підприємства, формування системи прав, обов'язків і міри відповідальності керівників структурних підрозділів, визначених як центри відповідальності, розроблення та доведення центрам відповідальності планових (нормативних) фінансових завдань у формі поточних чи капітальних бюджетів, забезпечення контролю виконання встановлених завдань центрами, відповідальності шляхом отримання відповідної інформації (звітів), її аналізу і з'ясування причин відхилень.

Запропонована концепція є досить ефективною, але для більш результативної роботи, на нашу думку, слід призначати керівників структурних підрозділів з високим професійним рівнем та постійно здійснювати аналіз ефективності прийнятих рішень підрозділів.

На основі викладеного матеріалу слід відмітити, що ефективна організація управління фінансовою підсистемою підприємства залежить від забезпечення фінансової підсистеми своєчасною, якісною, правдивою інформацією, яка надходить з окремих її елементів та підсистем.

Досягнення цієї мети можливо шляхом зважених збалансованих рішень в управлінні всіма існуючими системами господарюючого суб'єкта.

Насамперед, для якісної роботи усієї системи управління, в тому числі і фінансової підсистеми, потрібна, перш за все, законодавча та документаційна база для доброякісного виконання своїх обов'язків.

З метою подальшого удосконалення інформаційного забезпечення фінансової підсистеми підприємств роздрібної торгівлі споживчої кооперації України необхідна ефективна організація інформаційних зв'язків. На нашу думку, задовольнити вимоги успішної роботи та взаємозв'язку між усіма службами дозволяє введення у систему управління інтегрованої інформаційної підсистеми. Саме впровадження такого об'єкта у процес діяльності допускає здійснити не тільки бажаний вплив на процеси та явища, але й уміло управляти ними, фінансовою підсистемою та в цілому підприємством.

Крім того, потрібно врахувати всі складові, які мають вплив на ефективність діяльності: особливості виду діяльності, запланованої мети та завдань підприємства, внутрішньої та зовнішньої інформації, поточної роботи по різних ділянках суб'єкта, аналізу показників виконаної справи, прийняття рішень на їх основі та аналіз отриманих результатів з плануванням майбутньої успішної діяльності господарюючого суб'єкта.

Ключові слова: управління; управлінські технології; механізми управління.

Список використаних джерел

1. Бланк І. А. *Фінансовий менеджмент*. К.: Ніка Центр, 2004. 655 с.
2. Головка В. І. *Фінансово-економічна діяльність підприємства: контроль, аналіз та безпека*. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 480 с.
3. Зарубінський В. М. *До питання про управління фінансовим станом підприємства*. *Фінансовий менеджмент*. 2004. № 3. С. 112-120.
4. Новак В. О. *Інформаційне забезпечення менеджменту*. К.: Кондор, 2006. 462 с.
5. Петленко Ю. В. *Фінансовий менеджмент*. К.: Кондор, 2007. 298 с.